

آبونه سرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵) آلتی ،
یلغی (۲۵) غروشدر
ممالك اجنبیه ده سنه لکی (۱۷) ، آلتی
آیلغی (۹) فرانقذر .

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پشیندر .

§

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه قبول
اولنور . درج ابدله یں یازیلر اعاده
اولونماز .

الکشاف

۱۳۳۰

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی هفته لقی مجموعه اسلامیه در .

صاحب و مدیر مسئول

اشرف ادیب

باش محرر

محمد خاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

عدد ۳۲۲

۲۷ صفر ۱۳۳۳

پنجشنبه

۱ کانون ثانی ۱۳۳۰

جلد ۱۳

اخطارات

رساله مزدن آلتدیغی کوسترلک شرطیله
یتون یازیلر هر هانکی برغنه طرفندن
اقتباس اولونه بیلیر .

§

مکتوبلرک ، امضالری واضح و اوقوناقلی
اولمسی و آبونه صره نومروسنی محتوی
بولومسی لازمدر .

§

ممالك اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرس لرینک فرانسزجه ده یازلمسی رجا
اولنور .

§

یاره کوندرلدیکی زمان نه یه دائر اولدیغنک
واضحاً بیلدیلمسی رجا اولنور .

قبرار ، کچیریز . قفا یارلق بیله اولور . اولر ایسه موتک سکرانی
ایچنده بیله قارداشلیق کندی نفسلرینه ، آنلرک حیاتلری کندی
حیاتلرینه ترجیح ایدرلریش .

صافیایم که بودم واپسینده کی شوعلوی صوفدا کارانی یالکز بو محترم
شهیدلره منحصر . سابقین اسلام حضراتنک هپسی «اذلة علی المؤمنین»
رحماء بینهم» ستایش الیهینه مظهریت ایچین بربریه مسابقه ایدرلردی ،
حتی صوک نفسلرنده بیله ... ایشته حقیقی بویوک مسلمانلر !

محمد فخرالدین

مصرک فتحی

۲

عمروایله معیتی ، کیجه وقتی حرکت ایتدی . یوله چیقماق ایچین
کیجه بی اختیار ایدیشی ، کیده جکی زمان و مکانی تمامیه کیزلی طوتمق
ایدی . بلکه خلیفه ، مصر سفرینده ، تأخیری رأینده بولونورده
آدام کونده روب کندیسی کری چه ویرتیر دییه کال سرهته ایلرلیوردی .

رفح [۱] موقعنده بولوندی صیراده فاروق معظم حضرتلری
طرفندن بر امرنامه کلدی . عمرو ، قاصدی اویالایوب خلیفه نک
مکتوبی آمادن (العریش) جوارنده برکویه قوندی واوراسنک . مصر
اراضیسندن اولدیغی صوروب اوکره نجه امرنامه بی آلدی . او قودی .
حضرت خلیفه ، مکتوبنده اوردونک شیمدیلک کری دوغمه سی
امر ایدیوردی . سردار ، نامه فاروقی اوقویوب مألنی تبلیغ ایله دکن
صوکرا :

— امیر المؤمنین ، مصر طوبراغنه کیرمه دن اول عودتی امر
بر مکتوبکی آیرسم کری دوغمه سی سویله مشدی . حال بوکه شو مکتوب ،
آلیمه مصر اراضیسنده واصل اولدی ، بناء علیه دوغمه یه جکز . دییه رک
بسم الله و علی برکة الله آرش ! امرینی ویری .

اسلام مجاهدلری یورودیلر و فرما [۲] قصبه سنک اوکنه کلدیله .
اوراده کی روهلر ، مدافعه ده بولوندیله و برآی قدر دایاندیلر سده
قصبه نک ید اسلامه کچمه سته مانع اولامادیلر .

[۱] رفح : سوریه ایله مصر حدودنده و غزمه نک ۱۸ میل جنوب غریبسنده
بر قصبه اولوب زمان قدیمده (رافیا) اسمیه . مشهور اولدیگی کبی اوائل دور
اسلامده دخی معمر ایدی . میلاددن ۲۱۷ سنه اول بو موقعده دردنجی
بطلیموس ، بیوک از ایوخی مقلوب ایدوب سوریه و فلسطینی ضبط ایله مشدی .
یا قوت حموی ، بو قصبه نک خرسزلیله و کلیرلرک شرارتیه مشهور اولدیغی
یازیور . قاموس الاعلام

[۲] فرما : مصرک ساحل شمالیسنده تنیس قرینده بولنش اسکی بر قصبه
اولوب باطالقلرله محاط اولدیغندن هوا سی پک آغیر و آنجق خرماسیله میوملری
کوزل بولنش اولدیغی جغرافیون عرب آثارنده مذکوردر . اهل صلیب
وقعه لرینه دک معمر اولوب بعده خراب اولمشدر . قاموس الاعلام

اولر نه دیرلرسه دیسینلر ، بز اسلامک اون درت عصر اولی
بوشانی مظفرتی اسبانی مادیتدن زیاده معنویتده ارامامن لازم کلدیکنی
حقیقت بزه امر ایدیور .

ثبوت . ایشته کورولیور که اسلامیتک نفخ ایلدیگی روح
علوی انسانیتله دیریلندیکی ؛ سوروندیکی سفیل ، وحتی طوبراقلردن
قالدیروب جهان بشریتک فوقه یوکسلندیکی براووج قهرمان شیردل
کندیسندن اون کره چوق اولان جسم بر اردو بی بر حمله ده محو
ایدیور ، «ان یکن منکم عشرون صابرون یغلبوا مائین = اکر
سزدن ، صابر یکر می کشی بولونورسه ایکوز دشمنی مغلوب و مقهور
ایدرلر .» وعد الیه سنک صدقه شاهد ذی حیات اولیور .

بر اردونک که وصف ممتازی : شجاعت و حماست ، آمرینه
علی الاطلاق انقیاد و اطاعت ، میدان حربده صبر و ثبات ، عزم و توکل ،
استخفاف حیات ، استحقار موت ، سودای شهادت ؛ افرادی روحاً
و جداناً ضیای خورشید کی غیر قابل تجزی و انحلال بر وجود ، عیداً
آزده اولسه ... حیاته ، اودرت کونلک متاع موقتیه ، انک شهوات
بهیمه سنه اسیر ؛ دینی ، ملتی ، دولتی ، وطنی ، یاراغی اوغرینه ٹولمک
شویله دورسون ، اوافاجق بر جریحه یه راضی دکل ، حتی برقلینه بوتون
جهانی فدادن چکیمز حسسزه و جدانسه ، قورقاق ، مافوقه سرکش ،
خاصی ، ثبات و مکانت کی مزایادن عاری مخلوقات سفیله دن مرکب
بر اردو بی عدد آملیونه بالغ اولسه یته مغلوب و مقهور ایده جکی شه سزدور .
ایشته جیش اسلام ! ایشته قارشیدسنده کی دشمن !

جیش اسلام ، عسکرلک روحی اولان اطاعت و انقیاد ،
اودرجه کالی بولمشدی که : آمری «اتشه آتلیکیز !» دیسه تردد بیله
ایتمک ایسته مزدی .

بومستنا «یرموک» قهرمانلرندن : ابوجهیم بنی حذیفه العدوی
(رضی الله عنه) دیورکه : محرب اسلامک مظفریت قطعیه سیله
ختم بولدی . عم زاده می کوره مدیکم ایچین شاید مجروحین میاننده دره ،
ظنیله المده برقاب صو کتیدیم ، برده باقدیم : حقیقه مجروح و حالت
نزعه . یوزینی مسح ایتدیم ، کوزلرینی آجدی «صو ایسترمیسین»
دیدیم ، (ثبوت) اشارتی آلدیم . تام صوبی دوداقلرینه کوتورورکن
ثوته دن بر مجروح آجی برانین قویاردی ، هم زاده صوبی آکا کوتور-
مکلکمی اشارتله آکلاندی ، کوتوردم ، برده تام صوبی ایچه جکی آنده
داها ثوته دن دیگر یورکار دن بر ایکنجی آه ... اوده بو آه قارشیدسنده
ممکن دکل صوبی ایچه میه جکنی ، اوزواللی نک امدادینه یتشم کلکمی
آکلاندی . قوشدم ، مکر تسلیم روح ایتمش . دوندیم بریکیده
کیتمش ، عم زاده مه قوشدم ، اوده رحمت حقه واصل اولمش ،
هیچ برینه صوبی ایچمک نصیب اولمادی . [۳]

کوریومی یز مشارالیم حضراتنک یکدیگرینه قارشی اولافرط
محبت و شفقتلرینی ؟ شو راده چشمه نک صوبی براز آزالسه بز بر بریمزی

[۳] فتوحات اسلامیه : سید احمد زینی بن دخلان جلد ۱ صفحه ۳۹-۳۸

یالین قیلیجی آئنده (والله اکبر) ندای لاهوتیسی دیننده اولدینی حالده ایچ طرفه آتلادی. بوقهرمانک صدای تکبیرینی ایشیدن و داخل قلعهیه اینیشنی کورن مجاهدلرده خندقه آنیلوب مردیونه صاریلدیله. یوکسهلرک عددی اودرجهینی بولدی که عمرو بن العاص ، مردیوهن قیریلاجق دییه چیقانلری منعه مجبور اولدی .

داخلده گیر ، زبیری کورونجه سیف صارمی ، ییلدیریملر نشر ایدن و بلای آسمانی کبی باشلری اوستنه اینن اوقهرمانک نزول اعتلامودندن شاشیردیله ، خارجدن و داخلدن عکس انداز اولان تکبیر صدالرنندن صبرو ثباتی آشروب طاشیردیله . برقاج مجاهدک پیش حاستندن صاروشیدیلر و جانلری قورتاراجق بر ملجأ آرامق اوزره اوتیه برییه قوشیدیلر . زبیر حضرتلری ، دست فاتحانه سیله قلمه قایسینی آجدی . مجاهدین قیلیجلری ده ایجرییه دالوب اطرافه شعاع حاستنی صاجدی [۱] مصرک-روملره تابع بولونان-حکمداری مقوقس ، درحال آدام گوندهروب عمرو بن العاصدن مصالحه طلبنده بولوندی . سردار غالبده بوطلمی قبول ایله دیکی جهته مقاتلهدن آل چکیلدی و عبادت بن الصامت حضرتلرینک تحت ریاستنده اولهرق بر هیئت کوندهردی .

جناب عباد ، فصیحای مشهوردون وشجعمان معروفه دن ایدی . رنگی سیاه اولمشله برابر بوی ده آبلیدیکنه اوزوندی . مقوقس ، هیئت مرخصه نک اوکنده مشارالیهی کورونجه شکل و صورتندن تدهش ایدهرک :

— امان! باشقه بریسی ایلری کچسین ده اونکله قونوشالم . دیدی .
— رئیسمز ، بودر . جرابی ویردیله . بونک اوزره رینه مقوقس ، عبادیه خطاباً :

— کل باقالم یا اسود! سنگله کوروشلم . فقط رفق و ملائمتله قونوش که منظره کئی تدهیش ایدیور . رجاسنده بولوندی . جناب عباد :
— اوردوگاهده بندن داها قورقونج بیک قدر مجاهد وارکه اولنری کورسه ک اودک پاتلار . بن ، اختیارلامش صایلمقله برابر

ینه اولور ، اولماز دشمندن یوز چهویرمه . رفقای جهادمک هپسی ده بویله در . بز ، رضای الیهی استجلابی ایچین حرب ایدرز . دنیا طلبله و دنیبالق املله قان دوکلردن دکاز . افرادیمزدن هربری ، بر قنطار آلتونه مالک اولمقله بر درهمی بولونمامی مساوی کورور . آچلنی کیده ره جک قدر لقمه ، صارینوب اورتونه جک درجه ده ستره ، بزم ایچین کافیدر . زیرا نعمت و راحتک آنجساق آخرتده اولدیغنی بیلیرز . ذاتاً ربمز و پیغمبریمزده بزه بو صورتله امر ایتمش . دنیاده

[۱] زبیرک واسطه عروجی اولان مردیوهنک (سوق وردان) ده نیلن محله کی خانه سنده صاقلانیلمش ، مؤخرأ وقوع بولان بر یانفینده قسماً محترق اولمش ، متباقیسنک ده ۳۹۰ تاریخنده و عبدالعزیز بن محمد بن النعمانک زمان ولایتنده یاقیلش اولدینی (معجم البلدان) ده مذکوردر .
(شرحیل بن جعیه المرادی) نامنده دیگر بر قهرمانک ده مردیوهن دایامق صورتیه بابلیون قلمه سنه چیقدینی ، ینه اوکتابده محرردر .

فرماد کی قبطیلر ، یعنی اصل مصریلر ، مدافعه ده آغیرداورائمشلر وعادتاً بی طرف قالمشلردی . چونکه : زیر تحکملرنده قالدقاری روملردن ممنون اولمادقاری کبی اسکندریه بطریق (ابومیامین) دن ده مدافعه ایتمه لرینه دائر وصایا و نصایح آلمشلردی .

عمرو ، فرماندن یورویوب ، اوافق تفک مصادمه لرله (قواصره) یه واورادن (بللیس) . قدر [۳] کلدی .

بر آیلق بر محاربه دن صوکر ا بللیسی ده فتح ایدوب - شیمدیکی قاهره نک اوکنده ونهر نیلک ساحلنده کی (مقس) موقعنه واصل اولدی . بوموقعده (ام دین) نامنده بر قصبه ایله برقلعه واردی . قصبه اهالیسی ، قلعهیه چکیلوب مدافعهیه قالدیشدینی جهته فتح کچیکدی . عمرو بن العاص ، مقام خلافتنه عرض کیفیت ایدهرک یاردیم طلبنده بولوندی . حضرت خلیفه ده درت بیک کیشیک بر قوه امدادیه کوندهردی .

عمرو بن العاص ، کلن عسکرله اوردوسنی تقویه ایله ره رک (باب الیونه) یاخود (بابلیون) [۱] ده نیلن قصبه یی محاصرهیه الدی . بورانک فتحی ده تأخر ایله دیکی جهته ینه دارالخلافه دن استمداد ایتدی . خلیفه حضرتلری ، تکرار بر قوت سوقیه برابر « سکا » بودفعه ده درت بیک کیشی کوندهردم که ایچلرندن زبیر بن العوام ، مقداد بن الاسود ، عباد بن الصامت ، مسلمة بن مخلد کبی بیک کیشی به معادل طوتولایله جک مبارزلر وار . شیمدی معیتکده کی مجاهدلرک مقداری اون ایکی بیکه بالغ اولدی . بوقدر بر عسکرده آزلق طولایسیله بوزولماز « مائنده برده مکتوب بوللادی .

عمرو بن العاص ، بوتوشوقنامه اوزره رینه محاصره یی تشدید ایدهرک قوردینی مانجیقیه قلعه داخلنده طاش آتمایه و حصارک اوکنده کی خندق کنارندن اوقلر یاغیرمایه باشلادی . مع مافیه سوره یا قلاشیلوب ده قلعه یی تسخیر ایله مک میسر اولمیوردی . بویله متین بر حصارک اوکنده وگه نیش بر خندق کنارنده طوروب ده اوق آتمقدن اوصانان زبیر بن العوام حضرتلری ،

— بن ، فداییلک ایدهرک شو قلعهیه طیرماناجم . یا ایجرییه کیره جکم ، یاخود الله یولنده جان ویره جکم . دیهرک سردارک مساعدنه سنی آلدقن صوکر ا بر تقرب ایله خندق کجی و برابر کچیردیکی مردیوهن دیواره دایایوب سورک اوستنه چیقدی .

[۲] بللیس : مصر سفلا ده ، قاهره نک ۴۸ کیلو متره شمال شرقیسنده و نیلک (بحر ابی منجا) قولنک ساحل یمننده بر قصبه اولوب ۲۰۰۰ اهالیسی واردر . اسکی بر شهر اولوب اسم قدیمی (رامسس) در . هجرتک ۱۸ ویا ۱۹ نجی تاریخنده عمرو بن العاص طرفندن فتح اولنوب اوائل اسلامده دخی خیلی اهمیتی حائز بولمشدر . قاموس الاعلام

[۱] یا قوت حموی ، بوتیمیرلرک طوغروسی (بابلیون) اولدینی سویلیور . قاموس الاعلام ده بابلیون حقنده سطرلری یازیور :
بابلیون : مصرده نیلک ساحل یمننده بر قصبه اولوب بابل مهاجرلری طرفندن تاسیس واسکان ایدیش اولدیغندن بواسطه تسمیه اولمشدی .

اوله به جگ قدر بیه جگ و ستر عورته به تیشه جگ مقداره کیه جگ قناعت کوستره جگمزه ، برده همتزک رضاء الله جلینه و دشمن دین ایله محاربه به منحصر اولاجغنه دائر بزدن عهد آلمشدر . مآلنده بر نطق ایراد ایدينجه مقوقس ، یاننده کیلره دونوب کیزلیجه :

— شو آدامک نطق کی هیچ سوز ایشیتدیکز می ؟ بن ، اونلک یوزندن قورقشدم . فقط سوزی دها قورقونج کلدی . شبه سزکه الله ، بونی و آرقه داشلرینی تخریب بلاد ایچین خلق و سوق ایله مشدر . ظن ایده رم که حکومتلری ده بوتون دنیا به غالب کله جگدر . دیدی .

صوکراده عبادہ بن الصامته توجهله :

— سوزیگی دقتله دیکلهدم ، غلباتکزه ، دنیا به عدم رغبتکز سایه سنده و مغلوب ایتدکلر بکزک دنیا پرستلکی نتیجه سنده نائل اولدیفکزی آکلادم . نه ایسه بونی بر اقالده باشه بحثه کچلم . شیمدی بزه امداد اولمق اوزره روملردن مهم بر قوت کلور . سز ، بونلره قارشى طور اماز سکز . چونکه بر آیدن بری قارشیمزده بولونديفکز جهتله مقدار و معیشت خصوصنده کی قلتکزی کوروب آکلادق . حال بوکه : روم اوردوسی ، هم عددآ ، هم ده زاد و ذخیره جهتندن قوتلیدر . بو مکمل اوردونک آلدن قورتولامایاجفکزی دوشوندکجه سزه آجیورم . ایسیمی ؟ بهریکزه ایکی ، امیرکزه خلیفه کزده یوز و بیك آلتون ویره لمده روم اوردوسی کله دن اول قالقوب مملکتکزه کیدیکز . تکلیفنده بولوندى .

مقوقس ، عبادہ بنی تخویف و اطماع صورتیه اقتاع ایده رک جزئی برشيله مسئله بنی بتیرمک ایستوریدی . جناب عبادہ ، بوسیاسی فکری در حال کشف ایده رک :

— بزی روملره قورقونمق و همنه دوشوبده هم کندیکى ، همده معیتکی آلداتما . شاید دیدیکک کی بر روم اوردوسی کلورسه اونکله اوغراشمق بزم ایچین دها ای اولاجقدر . چونکه : غالب کلیرسه ک شانی بر ظفر قازانمش ، صوک نفریمزه قدر شهید دوشورسه کینه شانلی بر صورتده جان ویرمش اولاجغز . مع مافیه کتاب مینمزم (کم من فته قليلة غلبت فته كثيرة باذن الله) دیمش ، معبود کریمم ، اذن ربانیسيله آزلق بر جماعتک قالابالق بر اوردویه چوق دهنه غلبه جالاجغنی وعد ایتشدر . بزم هر بریمز ، مملکتته دونوب چولوغنه جوجوغنه قاووشاسنی دکل ، سبیل التمهید شهید اولماسنی آقشام صباح واهب الال مال حضرتلرندن تمنی ایدهر . معیشت خصوصنده دارلق چکمکده سکز دیورسک . لکن آلدانیورسک ، کوردیکک حال ، بزم ایچین کافی ، وایدر . دکل سنک ممالکک ، بوتون روی زمین بزم اولسه ینه بولونديغمز درجه دن فضله سنی ایسته یلاردن دکلز . بناء علیه سوزی اوزاتمالم ده مقصده کالم :

پیغمبر اکبریمزک عهد متقدمی موجبجه امیریمز ، شو اوچ شیدن بریخی قبولده سزی مختار بر اقیور :

اولا : دین اسلامه کیره رسکز . بوضورتده دنیا و آخرتده مسعود

اولاجفکز کی بزم ده صولتمزدن قورتولورسکز . چونکه : او وقت قارده شیمز صایلاجفکز جهتله سزه تعرضده بولونمق بزه جائز اولماز . ثانیاً : اسلامه کیرمزه کز قرارلاشدیراجغمز مقدار اوزدرندن بر جزیه ویررسکز . بوتقدیردهده امان و ضمانمزهده بولوناجفکز ایچین سزی محافظه ایتک و دشمنلریکزه قارشى حرب و ضرب ایله مک بزه بوج اولور .

بونلرک اوچنجیسی ایسه متارکینی ترک ایله محاربه به دوام ایله مکدرکه نتیجه سی آنجاق جرزه سیف ایله حل و فصل ایدیایر . دیدی . مقوقس :

— دردنجی بر تکلیفکز یوقیدر ؟ سؤالی ایراد ایتدی . جناب عبادہ ، شهادت یارماغنی قالدیروب :

— سموات وارضینک ربی حق ایچین یوقدر . شروط ثلاثه دن بریخی اختیار ایدیکنز . جوابی ویردی .

مقوقس ، مجلسنده بولونانلره دونوب :

— سوز یتدی . نه دییه جکسکز ؟ دییه صوردی .

— بوتکالیفه کیم راضی اولایلیر ؟ اولا : دینلرینه کیرمه سزی

ایستورلر . مسیح بن مریمک دیننی ترک ایدیایلیرمی ؟

ثانیاً جزیه ویرمه سزی تکلیف ایستیورلر . بوزلت وده سکنته قاتلاننامز قابل اولورمی ؟ بردفعلق برشی طلب ایتسه لردی ییلق جزیه دن اهون کورونوردی دیدیلر .

بونک اوزهرینه مقوقس ، عبادہ بن الصامته :

— کوردکئا ، جزیه بنی قبول ایتدیورلر . کیت ، امیرکله کوروش . راضی اولورسه بردفعیه مخصوص اولمق اوزره نه ایسترسه کز ویره لمده بورادن چکیلکز . دیدی .

عبادہ ، قالقوب کیتدی . مقوقس ایسه :

— یا هر ! سوزیمی دیکله یکنز ، شو اوچ شرطدن بریخی قبول ایله یکنز . بیلورم که بونلره قارشى طور امایاجقسکز ، بالاخره کرها تحت اطاعتلرینه کیره جکسکز . دینکزی تبدیل ایدیکنز توصیه سننده بولونمام . لکن شو جزیه بنی قبول ایله یوب ایشک ایچندن چیقیکنز . تکلیفنده بولوندى .

ارکان حکومتی :

— اووقت ، بونلرک قولی ، کوله سی اولاجغز . اعتراضی ایتدیلر . مقوقس :

اوت ، اما احرارانه برعبودیتد بولوناجقسکز . نفسکز ، مالکز ، اهل و عیالکز مصون نالاجق . شو حال ، کندیکزک قتلندن و چولوغکزک ، چوجوغکزک اسارتندن سزک ایچین دها خیرلیدر . دیدی . — هر حالده اولمک ، بوتکلیفی قبول ایتدن اهوندر . دییه رک آطه ایله قصبه بنی برله شدرین کوروی کسیدیلر .

بونک اوزهرینه اسلام مجاهدلری ، یکیدن محاربه به اقدام ایده رک بابلیونی فتح و آسوخیر و ایچنده کی روملره قبطیلاردن بر جوغنی قتل و اسیر ایله دیلر .

طاهر المولوی